

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

**REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2023-1-021 (Devralma)  
Karar Sayısı : 23-34/645-217  
Karar Tarihi : 26.07.2023

**A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Birol KÜLE  
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,  
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

**B. RAPORTÖRLER** : Cemile ERSOY YÜKSEK, Selçuk YILMAZ, Funda SOYLU,  
Alp Tuna MERCİMEK, Zeyneddin SEZEROĞLU

**C. BİLDİRİMDE  
BULUNAN**

: TÜPRAŞ Enerji Girişimleri Anonim Şirketi  
Temsilcisi: Av. Hakan ÖZGÖKÇEN, Av. Esen ERGÜL,  
Av. Cem BURAN  
Ebulula Mardin Cad. Gül Sok. No. 2 Maya Park Tower 2, Akatlar,  
34335, Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: AIS Yazılım ve Bilgisayar Sistemleri AŞ'nin ortak kontrolünün TÜPRAŞ Enerji Girişimleri AŞ tarafından devralınması işlemi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 17.05.2023 tarih ve 38788 sayı ile intikal eden ve en son 04.07.2023 tarih, 40095 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 19.07.2023 tarih ve 2023-1-021/Ö sayılı Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

**G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**

- (4) Yapılan bildirimde, AIS Yazılım ve Bilgisayar Sistemleri AŞ'nin (AIS YAZILIM) ortak kontrolünün TÜPRAŞ Enerji Girişimleri Anonim Şirketi (TÜPRAŞ VENTURES) tarafından devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Devre konu teşebbüs olan AIS YAZILIM; 26.01.2022 tarihinde kurulmuş tam işlevsel bir ortak girişimdir. AIS YAZILIM'ın bildirilen işlem öncesi hissedarlık yapısı ile ilgili olarak başvuruda sunulan bilgilerde; AIS YAZILIM'ın hisselerinin % (.....)'erlik paylar ile (.....) ve (.....)'a (Mevcut Hissedarlar) ait olduğu ifade edilmektedir. Dolayısıyla, bildirilen işlem öncesinde söz konusu ortakların devre konu AIS YAZILIM üzerinde ortak kontrole sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bildirilen işlemin tamamlanmasının akabinde KOÇ HOLDİNG'in dolaylı kontrolünde olan TÜPRAŞ VENTURES tarafından AIS YAZILIM'da yapılacak sermaye artırımına iştirak edilecek ve AIS YAZILIM sermayesini temsil eden payların % (.....)'una sahip olunması suretiyle, AIS YAZILIM'ın mevcut hissedarları ile birlikte AIS YAZILIM üzerinde ortak kontrol tesis edilecektir.
- (6) Bildirime konu işlem neticesinde, AIS YAZILIM, Mevcut Hissedarlar'ın ortak kontrolünden, Mevcut Hissedarlar ve TÜPRAŞ VENTURES'in ortak kontrolüne geçecektir. Dolayısıyla, bildirim konusu işlem neticesinde kalıcı kontrol değişikliği

meydana gelecektir. Zira işlem öncesi dört ortaklı olan ortak kontrol, yeni bir ortağın dâhil olmasıyla beş ortaklı hale gelmektedir.

- (7) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir. Bu tür işlemlerde, işlem taraflarının her biri devralan olarak kabul edilir."* hükmüne yer verilmiştir. Anılan hüküm çerçevesinde, ortak girişimler bakımından aranan koşullar; kurulan ortak girişim şirketinin, kurucu teşebbüsler tarafından ortak kontrol altında tutulması ve kurulan şirketin, bağımsız bir iktisadi varlık (tam işlevsellik) niteliği taşımasıdır.
- (8) Bildirim konusu işlemin hüküm ve koşulları, Sermayeye İştirak ve Pay Sahipleri Sözleşmesi'nde (SÖZLEŞME) düzenlenmiştir. Söz konusu SÖZLEŞME çerçevesinde bildirim konusu işlemin ardından AIS YAZILIM'ın yönetim yapısına ilişkin olarak;
- İşlem sonrasında Yönetim Kurulu'nun (.....) üyeden oluşacağı ve bu üyelerden (.....) TÜPRAŞ VENTURES'in aday gösterdiği kişiler arasından, (.....) ise Mevcut Hissedarlar tarafından seçileceği,
  - Her Yönetim Kurulu Üyesi'nin (Yönetim Kurulu başkanı dâhil), Yönetim Kurulu'nun her kararına ilişkin olarak bir oy hakkına sahip olacağı, "Önemli Yönetim Kurulu Kararları" haricindeki Yönetim Kurulu kararlarının alınabilmesi için gerekli toplantı yeter sayısı, karar yeter sayısı ve oylamaya ilişkin prosedürlerde Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümlerinin geçerli olacağı,
  - Taraflar arasında imzalanan SÖZLEŞME'nin, Önemli Yönetim Kurulu Kararları başlıklı 12.7 maddesi uyarınca, maddenin ilk fıkrasında sayılan konularda<sup>1</sup> herhangi bir işlem yapılabilmesi için TÜPRAŞ VENTURES tarafından aday gösterilenler arasından seçilmiş bir Yönetim Kurulu Üyesi olması halinde, ilgili Yönetim Kurulu Üyesi'nin (.....); TÜPRAŞ VENTURES tarafından aday gösterilenler arasından seçilmiş bir Yönetim Kurulu Üyesi olmaması halinde ise TÜPRAŞ VENTURES'in (.....) ve SÖZLEŞME'nin 12.2.3. maddesi uyarınca (.....) gerekeceği,
  - TÜPRAŞ VENTURES'a tanınan veto hakkının yanında, olağan ve stratejik kararların alınmasında hiçbir ortağın tek başına hareket edemeyeceği ve ortaklar arasında bir mutabakata varılmasının gerekeceği

anlaşılmaktadır. Yukarıda yer verilen bilgiler incelendiğinde; ortak girişimin günlük yönetimini Yönetim Kurulunun üstleneceği, ayrıca Önemli Yönetim Kurulu Kararları bakımından TÜPRAŞ VENTURES'a veto hakkı tanındığı, dolayısıyla tarafların bildirim konu işlem sonrasında AIS YAZILIM üzerinde ortak kontrol kuracağı gözlemlenmektedir.

- (9) Başvuruda AIS YAZILIM'ın hâlihazırda günlük işlerinin idame ettirilmesinde görev alan bir yönetim kurulunun bulunduğu, (.....) çalışanı olması kapsamında yeterli personele ve mali kaynaklara sahip olduğu ve bağımsız olarak faaliyet gösterdiği hususları belirtilmiş, işlem sonrasında yeni bir yönetim kurulu atanacak olsa da bahse konusu unsurların geçerli olmaya devam edeceği ifade edilmiştir.
- (10) Ana şirketlerle bağlantılı bir işlemin ötesinde faaliyet göstermesi kıstası bakımından ise Bildirim Formu'nda AIS YAZILIM'ın mevcut durumda olduğu gibi işlem sonrasında da tahribatsız muayene çözümlerinin üretimine ve bu çözümlerle çeşitli endüstrilerdeki farklı müşterilere hizmet vermeye devam edeceği belirtilmektedir.

<sup>1</sup> SÖZLEŞME'nin 12.7'nci maddesinin birinci fıkrasında (.....) önemli yönetim kurulu kararları arasında sayılmıştır.

- (11) Ana şirketler ile ortak girişim arasında büyük miktarlarda satışın bulunması ve satın alma ilişkilerinin olması da ortak girişimin tam işlevsellik niteliğinin değerlendirilmesinde dikkate alınmalıdır. Bu değerlendirmelerde ortak girişimin ana şirketlerine yaptığı satışların toplam üretimine oranı önemli bir unsurdur. Ortak girişim, cirosunun %50'sinden fazlasını üçüncü kişilere yaptığı satışlardan elde ediyorsa bu, tipik olarak bir tam işlevsellik göstergesi olacaktır. İşlem kapsamında sunulan başvuruda, AIS Yazılım'ın cirosunun çoğunluğunu üçüncü kişilere yaptığı satışlardan elde ettiği ve işlem sonrasında da üçüncü taraflara hizmet vermeye devam edeceği ifade edilmektedir.
- (12) Başvuruda yer alan bilgiler bir bütün olarak değerlendirildiğinde; ortak girişimin piyasada ana teşebbüslerden bağımsız olarak faaliyet göstermek için günlük faaliyetleriyle ilgilenecek yönetime ve ticari faaliyetlerini uzun vadeli olarak yürütmek için yeterli kaynaklara ve varlıklara sahip olacağı, ana şirketlerin belirli bir işlevi ötesinde faaliyet göstereceği, satış ve satın alma ilişkilerinde ana şirketlere bağımlı olmayacağı ve kalıcı olarak faaliyet göstereceği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, bildirim konu işlem ile kurulacak ortak girişim şirketinin tam işlevsel, bağımsız bir iktisadi varlık niteliğinde olacağı anlaşılmaktadır.
- (13) 2010/4 Sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin ikinci fıkrası "*Türkiye coğrafi pazarında faaliyet gösteren veya ar-ge faaliyeti olan ya da Türkiye'deki kullanıcılara hizmet sunan teknoloji teşebbüslerinin devralınmasına ilişkin işlemlerde; birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan iki yüz elli milyon TL eşikleri aranmaz*" düzenlemesini haizdir.
- (14) İlgili Tebliğ'in 4. maddesine göre Tebliğ'in uygulanmasında "*teknoloji teşebbüsü*" kavramı ile anlaşılması gereken, "*dijital platformlar, yazılım ve oyun yazılımı, finansal teknolojiler, biyoteknoloji, farmakoloji, tarım kimyasalları ve sağlık teknolojileri alanlarında faaliyet gösteren teşebbüsler veya bunlara ilişkin varlıklar*"dır. Devre konu şirket konumundaki AIS YAZILIM, tahribatsız muayene alanında robotik ve yapay zekâ/makine öğrenmesi araştırma ve geliştirme çalışmalarında bulunmakta, Robotik Çalışmalar İş Kolu vasıtasıyla, elektrik santralleri, depolama tesisleri, enerji üretim sektörleri, petrol /akaryakıt, doğalgaz gibi çok çeşitli endüstriyel sektörlerde tahribatsız muayene çözümleri ve sistemleri ile hizmet sağlamaktadır. Dolayısıyla, AIS YAZILIM'ın faaliyetleri ilgili Tebliğ'in 4. maddesinde yer alan "*teknoloji teşebbüsü*" tanımında yer verilen faaliyet alanlarını içermektedir.
- (15) Bu çerçevede 2010/4 Sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca teknoloji teşebbüslerinin devralınmasına ilişkin işlemlerde devre konu teşebbüs bakımından iki yüz elli milyon TL ciro eşiği aranmayacağından ve işlem taraflarından en az birinin dünya cirosu, ilgili maddede öngörülen eşikleri aştığından bildirim konusu işlemin izne tabi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- (16) İşlem taraflarından KOÇ HOLDİNG'in Türkiye'de enerji, dayanıklı tüketim malları, otomotiv, finans, gıda, perakende, turizm, inşaat, bilişim, ev geliştirme perakendeciliği ve marina işletmeciliği gibi sektörlerde faaliyet gösterdiği, 150'den fazla ülkeye ihracat yapmakta olduğu, yurt dışında yaklaşık 90 üretim tesisine ve pazarlama şirketine sahip olduğu belirtilmektedir. Ayrıca ilgili teşebbüs TÜPRAŞ VENTURES'in belirli odak alanlarında girişim şirketlerine yatırım yapmak amacıyla kurulduğu, düşük karbonlu ve biyolojik kökenli yakıtlar, enerjinin depolanması, sıfır karbonlu elektrik, yeşil ve düşük karbonlu hidrojen ve karbon yakalama gibi enerji dönüşümü odak alanlarında; karbon, atık ve su yönetimi gibi sürdürülebilirlik odak alanında ve enerji verimliliği, varlık yönetimi ve optimizasyonu, robotik çözümler, artırılmış gerçeklik, sanal gerçeklik, nesnelerin interneti, makine öğrenmesi gibi operasyonel mükemmellik odak alanlarında yatırımlar yaptığı belirtilmiştir.

- (17) AIS YAZILIM ise, tahribatsız muayene hizmetleri alanında robotik ve yapay zekâ/makine öğrenmesi araştırma ve geliştirme çalışmalarında bulunmaktadır. AIS YAZILIM ayrıca 15.02.2023 tarihinde INTEGRITY'nin tahribatsız muayene alanındaki faaliyetler arasında yer alan Robotik Çalışmalar İşkolu'nu devralmıştır. AIS YAZILIM ve Robotik Çalışmalar İşkolu'nun faaliyetleri birçok sektörde kullanılabilir olan tahribatsız muayene alanında robotik, otomasyon ve ileri yazılım çözümleri alanına odaklanmıştır. AIS YAZILIM elinde mevcut olan ileri teknoloji ürünler (robot, yazılım vb.) ile endüstriyel tesislere servis sağlayıcısı olarak hizmet vermektedir. Söz konusu endüstriyel tesisler çoğunlukla rafinaj, yakıt depolama, elektrik üretim ve savunma alanında faaliyet gösteren teşebbüslere aittir.
- (18) AIS YAZILIM'ın bir ürünü olan RUVI OilDiver Beyaz Ürün Robotu şu ana kadar TÜPRAŞ VENTURES'ı kontrol eden teşebbüslerden biri olan Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ'ye (TÜPRAŞ) yalnızca (.....) hizmeti sağlamıştır. Başvuruda yer alan bilgilere göre; RUVI OilDiver Beyaz Ürün Robotu hizmetinden elde edilen cironun tamamı TÜPRAŞ'a sağlanan bu hizmetten elde edilmiştir. Bununla birlikte, AIS YAZILIM'ın sunduğu diğer ürün ve hizmetler kapsamında sualtı dronunun başta rafineri ve yakıt depolama olmak üzere endüstriyel tesislerin su tanklarına yönelik tahribatsız muayene hizmeti sağlamakta olduğu, I-Cleaner Robotu'nun su tanklarında kirlilik olması durumunda tank temizleme operasyonu gerçekleştirdiği, KOÇ HOLDİNG bünyesinde bu hizmetlerden TÜPRAŞ ve OPET Petrolcülük AŞ'nin faydalanabilecek durumda olduğu, Quartz yazılımının elektrik santralleri gibi tahribatsız muayene sistemlerinin kullanıldığı endüstriyel tesisler tarafından kullanılabilen olduğu ancak son üç yılda Quartz yazılımının satışının yapılmadığı ifade edilmektedir. Dolayısıyla, başvuruda yer alan bilgiler çerçevesinde tarafların Türkiye'de ya da dünyadaki faaliyetleri arasında yatay herhangi bir örtüşme olmayacaktır. Bunun yanı sıra, TÜPRAŞ'ın AIS YAZILIM'ın doğrudan bir müşterisi olmamakla birlikte, INTEGRITY tarafından AIS YAZILIM'a devredilen Robotik Çalışmalar İşkolu kapsamında bulunan RUVI OilDiver Beyaz Ürün Robotu'nun, TÜBİTAK destekli olarak, TÜPRAŞ ile INTEGRITY tarafından ortak bir proje kapsamında geliştirildiği, hizmetin tankın açılmasını, boşaltılmasını, temizlenmesini, muayenesini, tamirini ve tekrar operasyona alınması aşamalarını elimine ederek, maliyeti azalttığı, AIS Yazılım bünyesinde söz konusu robottan bir adet bulunduğu, RUVI OilDiver iş modelinin robotun satışı üzerine değil, robot kullanarak servis verilmesi üzerine kurulduğu belirtilmektedir. Benzer şekilde INTEGRITY tarafından TÜPRAŞ'a, tahribatsız muayene hizmetleri sağlandığı ifade edilmektedir. Bu kapsamda INTEGRITY'nin AIS YAZILIM'a devredilen Robotik Çalışmalar İşkolu kapsamındaki hizmetlerinin TÜPRAŞ'ın ve diğer KOÇ HOLDİNG iştiraklerinin faaliyetleri bakımından doğrudan girdi niteliğinde olmaması sebebiyle pazarlar arasında dikey örtüşmenin mevcut olmadığı değerlendirilmektedir.
- (19) Bununla birlikte, tarafların faaliyetleri kapsamında muhtemel bir dikey ilişkinin varlığı kabul edilerek, bildirim konusu işlem sonucunda tahribatsız muayene hizmetleri pazarındaki durumun ve olası etkilerin değerlendirilmesinde fayda görülmüştür. Bu kapsamda, söz konusu pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerden elde edilen veriler doğrultusunda tarafların ciroları kıyaslanmıştır. 2022 yılı itibarıyla tahribatsız muayene hizmetinden elde edilen ciro verilerine bakıldığında INTEGRITY'nin (.....) TL, INTERTEK'in (.....) TL, ALFANORM'un (.....) TL, İMKOSAN'ın (.....) TL ve DİZAYN KALİTE'nin (.....) TL gelir elde ettiği görülmektedir. Buna göre pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerden ALFANORM'un yaklaşık (.....), İMKOSAN'ın (.....) ve DİZAYN KALİTE'nin (.....) kat INTEGRITY'den daha fazla gelir ettiği görülmektedir. Taraflar ayrıca tahribatsız muayene hizmetleri pazarında %(.....) seviyesinde pazar

payına sahip olduklarını tahmin etmektedir.

- (20) İlaveten tahribatsız muayene sistemleri ve çözümlerine ilişkin faaliyet yürüten rakip teşebbüslere, AIS YAZILIM'ın TÜPRAŞ VENTURES tarafından devralınmasına yönelik işlemin oluşturabileceği olası rekabet karşıtı endişelere ilişkin görüşleri sorulmuştur. Buna göre altı teşebbüs tarafından söz konusu işlemin pazarda olumsuz etkisinin olmayacağını düşündükleri ifade edilirken, iki teşebbüs tarafından işlem hakkında bilgi sahibi olunmadığı belirtilmiştir.
- (21) Bu doğrultuda pazarda çok sayıda teşebbüsün bulunması, diğer teşebbüslerin elde ettikleri gelir itibarıyla rekabet güçlerinin daha fazla olması, AIS YAZILIM'ın bu pazardaki mevcut pazar payının çok düşük ve ihmal edilebilir düzeyde kalması sebepleriyle söz konusu işlemin gerçekleşmesinin tahribatsız muayene hizmetleri pazarındaki rekabet üzerinde herhangi bir olumsuz etkisinin olmayacağı değerlendirilmektedir.
- (22) Sonuç olarak, bildirim konu işlem ile 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunun ortaya çıkmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

## H. SONUÇ

- (23) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.